

Орган управљања у установама образовања и васпитања

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ

Правни основ:

Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 72/2009, 52/2011, 55/2013 и 35/2015-аутентично тумачење, 68/2015 и 62/2016 – одлука УС, даље: **Закон**)

1. Питање: Да ли орган управљања може, поступајући по приговору запосленог, да преиначи решење о отказу запосленом или да исто решење укине?

Одговор:

Чланом 145. Закона прописана је правна заштита запослених у установама образовања и васпитања, односно начин поступања органа управљања по приговору запослених на решење директора, као и правна средства за запослене.

Према наведеним одредбама Закона, запослени има право на приговор, на решења директора о остваривању права, обавеза и одговорности, органу управљања, у року од осам дана, од дана достављања решења.

Орган управљања је дужан да поступа по приговору запосленог и да донесе одлуку по истом, у року од 15 дана од дана достављања приговора.

Сходно наведеним одредбама Закона, орган управљања, у поступку одлучивања по приговору запосленог, може да:

1. закључком одбаци приговор запосленог уколико је неблаговремен, недопуштен или изјављен од неовлашћеног лица;
2. решењем одбије приговор запосленог када утврди да је поступак доношења решења правилно спроведен и да је решење на закону засновано, а приговор неоснован;
3. својим решењем поништи првостепено решење и врати предмет директору на поновни поступак, ако утврди да су у првостепеном поступку одлучне чињенице непотпуно или погрешно утврђене, да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која су од утицаја на решење ствари или да је изрека побијаног решења нејасна или је у противречности са образложењем.

Важно је напоменути да против новог решења директора запослени има право на приговор.

Такође, запослени се може обратити и надлежном суду, ако орган управљања не одлучи по његовом приговору или ако није задовољан другостепеном одлуком.

Рок за обраћање запосленог надлежном суду је 15 дана од дана истека рока за доношење одлуке по приговору, односно од дана достављања одлуке органа управљања запосленом.

Имајући у виду наведено, у конкретној ситуацији, орган управљања може својим решењем да поништи првостепено решење, које је донео директор и да врати предмет директору на поновни поступак.

Против новог решења директора (у поновљеном поступку) запослени има право на приговор.

Одлука органа управљања је коначна и против исте запослени може да покрене спор пред надлежним судом.

2. Питање: Да ли треба извршити поновни избор члана школског одбора из реда родитеља, уколико је у питању лице чије је дете завршило школу, а које је, у исто време, и родитељ другог ученика исте школе?

Одговор:

На основу члана 54. Закона орган управљања у школи, односно школски одбор, чине по три представника запослених, родитеља и јединице локалне самоуправе. Чланове школског одбора из реда запослених предлаже наставничко веће, а из реда родитеља - савет родитеља, тајним изјашњавањем.

Сходно наведеним одредбама Закона, правни основ да одређено лице буде предложено и именовано за члана школског одбора из реда родитеља јесте да је то лице родитељ ученика који је уписан у исту школу.

У конкретној ситуацији, члан школског одбора из реда родитеља коме је дете завршило школу, а који је, у исто време, и родитељ другог ученика исте школе, има правни основ да буде члан школског одбора из реда родитеља, до истека мандата школском одбору.

3. Питање: Да ли лице које обавља стручну праксу или стажира у школи, може бити именовано за члана школског одбора као представник локалне самоуправе?

Одговор:

Законом је прописано, између осталог, да за члана органа управљања не може да буде предложено ни именовано лице које би могло да заступа интересе више структура.

Одредбама члана 124. Закона прописана је могућност да послове наставника, васпитача и стручног сарадника обавља и приправник-стажиста са којим установа закључује уговор о стажирању у трајању од најмање годину дана, а најдуже две године, а на основу кога приправник-стажиста не заснива радни однос уз установи.

Приправник стажиста има право да учествује у раду стручних органа без права одлучивања и нема право да оцењује ученике (члан 124. ст. 4. и 5. Закона).

Имајући у виду чињеницу, да лице које у школи стажира, односно обавља праксу, не заснива радни однос, односно није запослено у школи, нема

законске забране да буде именовано за члана школског одбора, као представник јединице локалне самоуправе.

4. Питање: Да ли представника синдиката, који присуствује седницама школског одбора, има право да учествује у расправи и даје предлоге о питањима која су на дневном реду?

Одговор:

Чланом 57. Закона, надлежности органа управљања уређене су на следећи начин:

- доноси статут, правила понашања у установи и друге опште акте и даје сагласност на акт о организацији и систематизацији послова;
- доноси предшколски, школски, односно васпитни програм (даље: програм образовања и васпитања), развојни план, годишњи план рада, усваја извештаје о њиховом остваривању, вредновању и самовредновању;
- утврђује предлог финансијског плана за припрему буџета Републике Србије;
- доноси финансијски план установе, у складу са законом;
- усваја извештај о пословању, годишњи обрачун и извештај о извођењу екскурзија, односно наставе у природи;
- расписује конкурс и бира директора;
- разматра поштовање општих принципа, остваривање циљева образовања и васпитања и стандарда постигнућа и предузима мере за побољшање услова рада и остваривање образовно-васпитног рада;
- доноси план стручног усавршавања запослених и усваја извештај о његовом остваривању;
- одлучује по жалби, односно приговору на решење директора;
- обавља и друге послове у складу са законом, актом о оснивању и статутом.

Школски одбор доноси одлуке већином гласова укупног броја чланова (члан 57. став 2. Закона).

Чланом 57. став 3. Закона прописано је да седницама органа управљања присуствује и учествује у њиховом раду представник синдиката у установи, без права одлучивања.

Сходно наведеном, представник синдиката у основној и средњој школи има право да присуствује седницама школског одбора, да учествује у њиховом раду (разматра, предлаже, информише, дискутује, износи ставове, предлоге, сугестије, мишљења, коментаре и сл.), али без права да учествује у одлучивању.

У ситуацији када орган управљања, сходно одредбама члана 57. став 1. Закона, о неком питању доноси одлуку, односно одлучује гласањем на

начин прописан чланом 57. став 2. истог Закона, представник синдиката не учествује у доношењу одлуке, односно не гласа.

5. Питање: Да ли може да се именује за члана органа управљања, из реда запослених, наставник, васпитач и стручни сарадник - приправник?

Одговор:

Чланом 123. став 1. Закона прописано је да је приправник лице које први пут у том својству заснива радни однос у установи, на одређено или неодређено време, са пуним или непуним радним временом и оспособљава се за самосталан образовно-васпитни рад наставника, васпитача и стручног сарадника, савладавањем програма за увођење у посао и полагањем испита за лиценцу.

Одредбама члана 54. став 10. Закона прописано је које лице не може да буде предложено ни именовано за члана органа управљања.

Уколико наставник, васпитач и стручни сарадник–приправник, нема забрану, прописану наведеним чланом Закона, нема законских сметњи да васпитно-образовно и наставничко веће, предложи, из реда запослених, приправника, односно да га скупштина јединице локалне самоуправе именује за члана органа управљања.

Напомињемо, да уколико приправнику престане радни однос, јер, у прописаном року, није положио испит за лиценцу, или му радни однос престане истеком времена на које је примљен у радни однос, стичу се услови за његово разрешење као члана Школског одбора.

6. Питање: Да ли чланови школског одбора изабрани из редова Савета родитеља могу бити родбински повезани (брат и сестра)?

Одговор:

Одредбама члана 54. ст. 3. и 9. Закона, између осталог, прописано је, да орган управљања установе чине, поред осталих, и по три представника родитеља, које предлаже, из реда родитеља, савет родитеља.

Да би неко лице могло да буде члан школског одбора, на предлог савета родитеља школе, потребно је, да је родитељ ученика који је уписан у ту школу.

Сходно наведеном, уколико су брат и сестра, родитељи ученика који су уписани у исту школу и које је предложио савет родитеља, нема законских сметњи да их скупштина јединице локалне самоуправе именује за чланове органа управљања.

У Београду, 30.01.2017. год.

Аутор: Биљана Антић, дипл. правник